

**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН МЭРГЭШСЭН ЖОЛООЧИЙН
ШАЛГАЛТ АВАХ, ҮНЭМЛЭХ ОЛГОХ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь автотээврийн хэрэгслийн мэргэшсэн жолоочийг бэлтгэх, шалгалт авах, үнэмлэх олгох, бүртгэл хөтлөх, хүчингүй болгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Мэргэшсэн жолоочийн шалгалт авах, үнэмлэх олгохтой холбогдсон харилцааг автотээврийн асуудал эрхэлсэнтөрийн захиргааны эрх шилжүүлсэн авсан байгууллага эрхлэх бөгөөд холбогдох тайлан, судалгааг улирал, хагас, бүтэн жилээр гаргаж автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагыг мэдээллээр хангана.

Хоёр. Мэргэшсэн жолоочийн шалгалт авах

2.1. Мэргэшсэн жолоочийн шалгалтыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны эрх шилжүүлэн авсан байгууллагаас томилогдсон мэргэжлийн шалгалтын комисс /цаашид "комисс" гэх/ зохион байгуулж авна.

Комиссын бүрэлдэхүүнд магадлан итгэмжлэгдсэн их, дээд сургуульд автотээвэр, барилга замын машины инженер, хөдөө аж ахуйн инженер механик, инженер багш, эрх зүйч мэргэжлээр дээд боловсрол эзэмшсэн, бакалавраас доошгүй зэрэгтэй мэргэшсэн инженер хүнийг оруулна.

2.2. Мэргэшсэн жолоочийн шалгалтад орох этгээд дараах материалыг бүрдүүлсэн байна.

2.2.1. Автотээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн үнэмлэх;

2.2.2 Эрүүл мэндийн тодорхойлолт.

2.2.3 4х6 хэмжээтэй өнгөт гэрэл зураг- 2ш;

2.2.4 Шалгалтын-хураамж тушаасан санхүүгийн баримт

2.3. Мэргэшсэн жолоочийн шалгалтыг онолын болон жолоодлогын гэсэн 2 шатлалаар авна.

2.4. Онолын шалгалтыг "Хууль тогтоомж, техникийн мэдлэг-засвар үйлчилгээ" хичээлийн сургалтын хөтөлбөрийн хүрээнд боловсруулсан шалгалтын материал бүхий 40 асуулттай тестээр 60 минутад багтааж авна.

2.5. Дараах тохиолдолд зөвхөн онолын шалгалтыг 20 асуулттай тестээр 25 минутад багтааж авна.

2.5.1. Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхний хугацааг сунгуулах бол;

2.5.2. Үндсэн ангиллаар мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхтэй /В, С, Д, СЕ/ этгээд мэргэшил дээшлүүлэх сургалтад хамрагдсан бол

2.6 Ангилал ахиулах /нэмэх/ тохиолдолд мэргэшсэн жолооны үнэмлэх авч ирэх

2.7. Онолын шалгалтыг цахим, хэлбэрээр авах бөгөөд бүх хариултын 90 буюу түүнээс дээш хувийг зөв хариулсан бол тухайн шалгалтад тэнцсэнд тооцогдоно.

2.8. Онолын шалгалтад тэнцээгүй тохиолдолд давтан шалгалтыг тодорхой хугацааны дараа /3-7 хоног/ авч байх.

2.9. Онолын шалгалтыг эхэлж өгөх бөгөөд түүнд тэнцээгүй бол жолоодлогын шалгалтанд оруулахгүй.

2.10. Мэргэшсэн Жолоочийн шалгалтад хамрагдах этгээд дараах шаардлагыг хангасан байна

2.10.1 "В" ангиллын Автотээврийн хэрэгслийн жолоодох эрхийн үнэмлэхтэй этгээд тухайн ангиллаар 6 сараас доошгүй хугацаанд жолоодож дадлагажсан байх;

2.10.2 "С" ангиллын Автотээврийн хэрэгслийн жолоодох эрхийн үнэмлэхтэй этгээд тухайн ангиллаар 6 сараас доошгүй хугацаанд жолоодож дадлагажсан байх;

2.10.3."D" ангиллын Автотээврийн хэрэгслийн жолоодох эрхийн үнэмлэхтэй этгээд тухайн ангиллаар 6 сараас доошгүй хугацаанд жолоодож дадлагажсан байх;

2.10.4."BE", "CE", "DE" ангиллын Автотээврийн хэрэгслийн жолоодох эрхийн үнэмлэхтэй иргэнтүхайн үндсэн ангиллын Автотээврийн хэрэгслийг 1 жилээс доошгүй хугацаанд жолоодож дадлагажсан байх.

2.11. Жолоодлогын шалгалтыг B/BE/, C/CE/, D/DE/ ангилалд тухайн ангиллын автотээврийн хэрэгсэл дээр, харин BC/BCE/, BD/BDE/, CD/CDE/ болон BCD /BCDE/ ангилалд зөвхөн дэвших ангиллын автотээврийн хэрэгсэл дээр авна. Шалгалт авах автотээврийн хэрэгсэл нь техникийн хувьд бүрэн байх.

2.12. Жолоодлогын шалгалтыг авахдаа тусгайлан бэлтгэсэн жолоодлогын талбай /автодром/-д сонсогчоор тухайн ангилалд хамаарах, "ЖОЛООДЛОГО-ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ДАДЛАГА" хичээлийн хөтөлбөрт заасан үйлдлийг гүйцэтгүүлнэ.

2.13. Дараах зөрчлийн аль нэгийг гаргасан тохиолдолд жолоодлогын шалгалтад хангалтгүй дүн үзүүлсэнд тооцно:

2.13.1. Жолоодлогын шалгалтын талбайд байрлуулсан хязгаарлагч шонг мөргөх, шүргэх байдлаар унагасан;

2.13.2. Шалгалт өгөх үед тухайн үйлдлийг анхны оролдлогоор гүйцэтгэж чадаагүй;

2.13.3. Туннель, зогсоолд ухрах үйлдлийг гүйцэтгэхдээ дутуу зогссон, аль нэг тал руу нь хэт шахсан;

2.13.4. Тогтоосон хугацаанд үйлдлийг хийж дуусгаагүй;

2.13.5. Автотээврийн хэрэгсэлд шарвалт үүссэн үед тогтвортжуулж чадаагүй.

2.14. Онолын шалгалтанд тэнцсэн сонсогч жолоодлогын шалгалтыг 6 сарын хугацаанд өгөөгүй бол тэнцсэн шалгалтын дүнг хүчингүйд тооцно.

2.15. Тухайн сонсогч аль нэг шалгалтад тэнцээгүй бол дахин шалгалтад орох, өөрийн дутуу мэдлэг, чадварыг гүйцээж эзэмших боломж нь сургалтын хөтөлбөр хангасан тухай тодорхойлолт гаргасан өдрөөс хойш 6 сарын хугацаанд нээлттэй байх бөгөөд энэ хугацаанд шалгалтад хэдэн ч удаа орж болно. Харин энэ хугацаанд шалгалтад тэнцээгүй бол сургалтад дахин хамрагдана.

2.16. Мэргэшсэн жолоочийн шалгалтад тухайн өдөр тэнцсэн сонсогчдыг нэгтгэн комиссын тогтоол гаргана.

Гурав. Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх олгох, бүртгэл хөтлөх

3.1. Автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны эрх төрийн захиргааны эрх шилжүүлсэн авсан байгууллагамэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх олгох үйл ажиллагаатай холбоотой дараах эрх үүргийг хэрэгжүүлнэ.

3.1.1 Шалгалтад тэнцсэн иргэнд тухайн ангилалын мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх олгох;

3.1.2 Мэргэшсэн жолоочийн бүртгэл, мэдээллийн санг хөтөлж, мэдээллийг ашиглах нууцлалыг хадгалах, жолоочийн тухай лавлагаа гаргах.

3.2. Гэнэтийн аюул /гал түймэр, үер г.м./ын бусад бүх шалтгааны улмаас мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхээ үрэгдүүлсэн бол зарлуулж хүчингүйд тооцуулсан баримтыг үндэслэн шалгалтгүйгээр нөхөж олгоно.

3.4. Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхний хүчинтэй хугацаа 5 жил байх бөгөөд хугацааг 5 жил тутамд сунгана. Үнэмлэхний хугацааг дараалсан 15 жилд амжилттай сунгуулсан тохиолдолд цаашид хугацаагүйгээр олгоно.

3.5. Монгол Улсын хууль тогтоомж зөрчсөний улмаас автотээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ хасуулсан этгээд мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхээр замын хөдөлгөөнд оролцох, тээвэрлэлт гүйцэтгэхийг хориглоно.

3.6. Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх, эрүүл мэндийн тодорхойлолтыг эзэнд нь буюу итгэмжлэл бүхий хүнд биеийн байцаалт болох бичиг баримтыг шалган үзэж, гарын үсэг зуруулан он, сар, өдрийг тэмдэглэж олгоно.

3.7. Мэргэшсэн жолоочийн бүртгэлийг мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх шинээр олгосон, мэргэшил дээшлүүлсэн, үнэмлэх нөхөн олгосон байдлаар төрөлжүүлэн бүртгэж тухай бүр мэдээллийн санд оруулах бөгөөд шалгалтын болон бусад үндсэн материалыг архивын журмын дагуу хадгална.

3.8. Сургалтын хөтөлбөр хангасан тухай тодорхойлолт, комиссын тогтоол болон мэргэшсэн жолоочийн шалгалт авах, мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх олгох, бүртгэл хөтлөх баримтын загварыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга батална.

3.9 Автотээврийн хэрэгсэл жолоодох эрх сэргээгдсэн тохиолдолд мэргэшсэн жолоочийн эрхийг онолын шалгалтад хамруулсны дараа сэргээх

3.10 Тодорхой шалтгааны улмаас /үнэмлэх хэвлэх үйл ажиллагаа тасалдсан, зогссон гэх мэт/ мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхийг хэвлэж олгох боломжгүй үед Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт мэргэшсэн жолоочийн түр зөвшөөрөл /цаашид “түр зөвшөөрөл гэх”/ 3 сарын хугацаатай олгож болно.

3.10.1 Түр зөвшөөрөл олгосон жолоочид мэргэшсэн жолооны үнэмлэхийг хэвлэж олгоходоо энэ журмын 2.2.1-2.2.5-д заасан материал бүрдүүлэхийг шаардахгүй.

3.10.2 Түр зөвшөөрөл нь мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхтэй адил хүчинтэй байх.

3.10.3 Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх хэвлэж олгосон тохиолдолд түр зөвшөөрлийг хүчингүйд тооцно.

**Дөрөв. Автотээврийн хэрэгсэл жолоодох гадаад орны үнэмлэхтэй этгээдэд
Монгол Улсын мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх олгох**

4.1. Автотээврийн хэрэгсэл жолоодох гадаад орны үнэмлэхтэй этгээд нь тухайн ангиллын мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх авахын тулд зохих журмын дагуу тэр ангиллын автотээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн үнэмлэхийг эхлээд авсан байвал зохино.

4.2. Монгол Улсад удаан хугацаагаар оршин суугаа гадаадын иргэн Монгол Улсын мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх шинээр авахыг хүсвэл ердийн журмаар шийдвэрлэнэ.

4.3. Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх олгосон тухай бүртгэл хөтөлж, тухай бүр мэдээллийн санд оруулах бөгөөд холбогдох баримтыг архивын журмын дагуу хадгална.

4.4 Монгол улсад оршин суух эрхтэй иргэн мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх авах бол тухайн хүний оршин суух хугацааг харгалзан үзэж үнэмлэхийг олгоно:

4.4.1 1-5 жилийн хооронд оршин суух эртхэй иргэнд тухайн хугацаанд нь тохируулан 5 жилээс дээш хугацаагаар оршин суурх иргэнд мэргэшсэн жолоочийн хүчинтэй хугацааг 3.4 заалтыг үндэслэн олгоно.

Тав. Бусад зүйл

5.1. Автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь жолоочтой холбогдсон мэдээллийг ямар ч үед саадгүй солилцох чиглэлээр Замын цагдаагийн байгууллагатай хамтран ажиллана.

5.2 Энэхүү журмын мөрдөлттэй холбогдсон гомдол, маргааныг Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар хүлээн авч шийдвэрлэнэ